

keré dotyčný číšník pro hosty objednal; podle nich při vyúčtování po skončení obchodu odváděli číšníci spolumajiteli restaurace Josefu H-ému nebo jeho zástupci peníze, vybrané od hostů za pokrmy a za nápoje. Tímto dojednaným použitím nebyla těmto známám propůjčena skutečná vnitřní hodnota majetková, ani mezi restaurátorem a číšníkem, tím méně staly se známky hodnotnými nositeli dotyčné pohledávky proti třetím osobám, což by je nejvýrazněji vyznačovalo jako věci, mající ve jmění resturaterově skutečnou hodnotu ve výši pohledávek za číšníky. Tyto pohledávky, vzniknuvše nezávisle na odevzdání známek převzetím pokrmů pro hosty, trvaly i po odcizení známek dále mezi reustaraterem a číšníkem, majetkový poměr restauratera proti číšníkovi a naopak se tím nikterak nezměnil, odcizením známek byl odstraněn jen důkazní prostředek o jsoucnosti této pohledávky, kteráž jako majetkový právní poměr ve prospěch restauratera trvala mezi stranami dále. Trestný čin se neuskutečňoval ve své podstatě v útoku pachatelů proti známám, nýbrž ve skutečném zatajení jsoucnosti samého právního poměru (pohledávky) při súčtování peněz za zboží, které bylo číšníku restauraterem svěřeno, by od hostů je objednavších za ně peníze vybral a dodavateli zboží — restauraterovi — odvedl (srov. rozh. čís. 3317 sb. n. s. . Podstata trestného činu spočívá tudíž v tomto zadržení a přivlastnění si svěřených věcí, jemuž odcizení známek jako důkazního prostředku bylo jen činností pomocnou. Vykazuje-li činnost pachatelova, čelící proti cizímu majetku, v různých svých dějstvích náležitosti skutkové povahy různých majetkových deliktů, jest ji posuzovati s hlediska trestního zákona podle toho jednání, jímž byl cizí majetek přímo zasažen. Podle toho měl býti čin obžalovaných posuzován s hlediska zpronevěry, která v souzeném případě, kde byla zjištěna výše škody pod 2.000 Kč, může býti jen přestupkem, po případě spoluvinou na něm.

Čís. 4002.

Předmětem činností, stíhaných zákony o maření exekuce a o podvodném úpadku, mohou býti jen takové složky dlužníkova jmění, jež nejsou vyloučeny z exekuce (z úpadku); pokud sem spadá živnostenský (obchodní) podnik.

Zákonnou výsadu některých částí dlužníkova jmění, podle níž jsou vyňaty z exekuce (nelze je pojeti do úpadkové podstaty), nelze rozšířiti na úplaty, docílené dobrovolným prodejem oněch částí dlužníkem.

Zákonné ustanovení o přečinu (přestupku) maření exekuce jest ustanovením podpurným, ustupujícím před kteroukoliv trestní normou, podle níž jest čin ohrožen přísnějším trestem, i před ustanovením § 205 a) tr. zák.

Pro posouzení, zda čin vykazující jinak společné náležitosti přečinu (přestupku) maření exekuce a zločinu podvodného úpadku, spadá pod ono mírnější či pod toto přísnější hledisko, jest rozhodnou intenzita způsobené škody a stupeň protiprávnosti zlého úmyslu pachatelova; do

oboru maření exekuce spadá újma přechodná, pro podvodný úpadek škoda povahy konečné (trvalé).

Subjektivní stránka.

(Rozh. ze dne 19. listopadu 1930, Zm I 235/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 12. února 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodného úpadku podle § 205 a) tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost napadá rozsudek první stolice jen, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným zločinem podvodného úpadku podle § 205 písm. a) tr. zák. Uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 10 tr. ř., namítajíc, že nejde o zločin podle § 205 a) tr. zák., nýbrž o přečin maření exekuce podle § 1 zákona ze dne 23. května 1883, čís. 78 ř. zák. Z výtěžku docíleného závadným prodejem obchodu se zařízením a se zásobami patřila prý věřitelům jen část přiměřená hodnotě zabaveného a prodaného zboží: Obchod, souhrn odběratelů, prodejní místo, krám atd. nemohli věřitelé prodati ve svůj prospěch a proto prý nemůže tu (rozuměj asi v prodeji obchodu) jíti o podvodný úmysl obžalovaného zkrátiti věřitele. V úmyslném odstranění zabavených zásob zboží, by nebyly v dražbě prodány a by z dražebního výtěžku nebyli uspokojeni zástavní věřitelé, jde prý o přečin maření exekuce. Vzhledem k tomu, že tu bylo zástavní právo celé řady věřitelů, nejde prý o znemožnění vymožení pohledávek vůbec nebo o zmaření uspokojení všech věřitelů, nýbrž jen o zmaření exekučního úkonu, by obchod mohl býti spíše prodán. Podvodný úmysl, předpokládaný zločinem podle § 205 a) tr. zák. již pro dobu souzeného prodeje, není prý prokázán, spíše prý lze souditi, že se domnělý úmysl, nedati věřitelům z kupní ceny nic, dostavil později. S námitkami jest souhlasiti potud, že předmětem činností, stíhaných zákony o maření exekuce a o podvodném úpadku, mohou býti jen takové složky dlužníkovy jmění, jež nejsou vyloučeny z exekuce, pokud se týče z exekuce a z úpadku. Tím i oním zákonem jest chráněno právo věřitelů na nerušené vymáhání jejich pohledávek ze jmění liknavého dlužníka prostředky exekuce a úpadku. Právo to může utrpěti újmu nakládáním dlužníka se jměním jen tehdy a potud, když a pokud by bylo věřitelům bez onoho dlužníkovy zásahu podle zákona volno (lze), zasáhnouti prostředky exekuce neb úpadku dotčený majetkový předmět za účelem jeho zpeněžení neb jinakého zužitkování k uspokojení jejich pohledávek. Není-li tu právní přípustnosti takového zákroku věřitelů, jest zásah dlužníka (jeho opatření s majetkovým předmětem) naprosto nezpůsobilý k poškození onoho práva věřitelů, a nedopadají na ně proto zákony právo to chránící. Než o takový předmět při obchodě obžalo-

vaného nešlo. Na živnostenské podniky lze podle § 341 ex. řádu vésti exekuci vnucenou správou nebo vnuceným pronájmem, a nejsou ani rozsudkem zjištěny ani spisy napovězeny skutečnosti, poukazující k tomu, že šlo u obchodního podniku obžalovaného o takovou živnost, na niž podle druhé věty téhož § 341 ex. řádu není onen způsob exekuce přípustný. A v řízení úpadkovém jest, jakž jasně plyne z § 117 úpadkového řádu ze dne 10. prosince 1914, čís. 337 ř. zák., přípustný i vnucený prodej podniku dlužníka, t. j. jeho živnosti (obchodu) včetně majetkových hodnot, spočívajících v zákaznictvu, v poloze obchodní (živnostenské) místnosti, v pověsti obchodu (živnosti) atd. ve prospěch úpadkové podstaty (věřitelstva). Nehledíc k tomu, má otázka, zda šlo u prodaného obchodu obžalovaného o majetkový předmět, vyňatý z exekuce a nepatřící do úpadkové podstaty, jen podřadný význam pro rozhodnutí, zda jest ponechati výrok, že obžalovaný jest vinen zločinem podvodného úpadku. Jednak zločin ten nebyl shledán rozsudkem jen v prodeji obchodu, nýbrž i v prodeji zásob zboží, nesporně exekuci podléhajících, takže by (ana ani trestnost ani zločinná kvalifikace jednání, přičítícího se předpisu § 205 a) tr. zák., nezávisí na určité výši škody oním jednáním věřitelům způsobené) napadená část výroku o vině zůstala opodstatněna již prodejem zásob zboží, i kdyby bylo prodej obchodu z onoho důvodu označiti za jednání s hlediska § 205 a) tr. zák. nezávadné. Ostatně rozsudek shledává zločin § 205 a) tr. zák. nejen v onom prodeji, nýbrž i v odstranění, přesněji ve spotřebě peněžité částky, představující docílený výtěžek, jíž obžalovaný nepoužil k placení dluhů, nýbrž pro sebe; zákonnou výsadu některých částí dlužníkovy jmění, podle níž jsou vyňaty z exekuce, pokud se týče nelze je pojata do úpadkové podstaty, nelze rozšířiti na úplaty, které dobrovolným prodejem oněch částí jmění dlužníkem vstoupily na místo částí těch jako součást jmění, podrobeného nyní exekuci a úpadku. V této souvislosti budiž ještě podotčeno, že rozsudek klade vznik úmyslu obžalovaného, zmařiti uspokojení věřitelů, do doby před stíhaným prodejem (viz věty rozhodovacích důvodů, že obžalovaný jednal v úmyslu, by pokud lze nejvíce z obchodu vytěžil a peněz těch použil výhradně pro svoji potřebu, a že ve své hrabivosti jednal v úmyslu, by si stržené peníze ponechal pro sebe); jest proto v prodeji a ve spotřebě převážné části docíleného výtěžku pro vlastní potřebu spatřovati uskutečnění téhož protiprávního úmyslu, takže v celém skutkovém podkladě rozsudečného výroku jde o zločin podvodného úpadku, o čin vnitřně souvislý a jednotný; účinkem tohoto jednotného skutku bylo, že ze jmění obžalovaného dlužníka ubyly obchod se zařízením a se zásobami, jakož i výtěžek docílený za tyto složky jmění, aniž tomuto úbytku odpovídal rovnocenný zánik dluhů; jelikož takový účinek spadá nepopíratelně pod pojem zmenšení jmění, lze ponechati stranou pochybnosti o tom, zda lze, jak činí napadený rozsudek, shledati v prodeji za cenu, jejíž nepřiměřenost není zjištěna, zcizení, a ve spotřebě výtěžku odstranění součástí jmění, t. j. v jednotlivých úsecích jednotného činu různá jednání, jak jsou v § 205 písm. a) tr. zák. uvedena jako příklady zmenšení dlužníkovy jmění.

S vývody stížnosti, jež má v tomto směru na zřeteli jen prodej zabavených zásob zboží a nakládání s částkou vypadající z docíleného výtěžku na tyto zásoby, lze souhlasiti i potud, že skutek obžalovaného, podřaděný rozsudkem pod pojem zločinu podvodného úpadku, vykazuje veškeré zákonné známky přečinu maření exekuce. Než tím není vyloučeno podřadění skutku, ba ani oné jeho části pod pojem zmíněného zločinu. Jestliž zákonné ustanovení o přečinu, pokud se týče o přestupku maření exekuce — jak zřejmo ze slov použitých v § 1 zákona ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. zák. »pokud není v tom trestného činu přísněji trestného« — ustanovením podpůrným, ustupujícím před kteroukoliv trestní normou, podle níž jest zjištěný skutek trestným činem, ohroženým přísnějším trestem, než jest stanoven v § 2 cit. zákona, tudíž i před ustanovením § 205 a) tr. zák. o podvodném úpadku. Rozhodným pro posouzení, zda skutek vykazující jinak společné náležitosti přečinu (přestupku) maření exekuce a zločinu podvodného úpadku, spadá pod ono mírnější či pod toto přísnější hledisko, jest — jak i ustálená judikatura uznává (srovnej rozhodnutí čís. 2073, 2171 sb. n. s.) — intenzita způsobené škody a stupeň protiprávnosti pachatelova zlého úmyslu. Stačí-li pro obor maření exekuce újma přechodná, zmaření výsledku určité exekuce již zahájené nebo hrozící, způsobení obtíží věřitelům, oddálení nebo stěžování jejich uspokojení, vyžaduje se pro podvodný úpadek škoda povahy konečné (trvalé), znemožnění uspokojení věřitelů (nebo části jich) vůbec, naprosté zmaření vymáhání pohledávek nebo jejich části ze jmění dlužníkovy, připravení věřitelů o jejich pohledávky neb o části pohledávek, takže vyjdou na dobro na prázdno. Týmž způsobem liší se i zlý úmysl předpokládaný mařením exekuce a zlý úmysl předpokládaný podvodným úpadkem. Rozsudkem je zjištěno, že škoda, již obžalovaný způsobil věřitelům, jest povahy konečné, a to větou, že — až na »Merkur«, jemuž obžalovaný zaplatil z prodeje nepatrný peníz — vyšli ostatní věřitelé na prázdno; toto objektivní zjištění stížnost nenapadá, netvrdíc a ani nenaznačujíc, že obžalovaný podle výsledků hlavního přelíčení, třebaš jen podle vlastní obhajoby, měl v době souzeného skutku nebo později jiné jmění nebo příjem, z nichž by jeho věřitelé mohli dosíci úplného uspokojení svých pohledávek, nebo že měl i jen naději na takové jmění nebo příjmy.

I po subjektivní stránce zjišťuje rozsudek předpoklady zločinu podvodného úpadku, jak byly vymezeny. Příslušné závěry rozhodovacích důvodů vyslovují ovšem namnoze jen, že obžalovaný měl úmysl (snahu), poškoditi své věřitele, zmařiti jejich uspokojení, a jest připustiti, že z těchto závěrů o sobě nebylo by lze seznati, zda úmysl obžalovaného byl podle přesvědčení soudu té intenzity a směřoval ke škodě, jež podle toho, co vyloženo, jsou vyžadovány pro onen zločin. Avšak v úvahách o zlém úmyslu zdůrazňují rozhodovací důvody, že obžalovaný prodal svůj jediný majetek, by nemohl býti ve prospěch věřitelů zpeněžen, z čehož je zřejmo, že rozsudek projevuje oněmi závěry přesvědčení soudu, že obžalovaný měl již v době souzeného prodeje a i později zlý úmysl, znemožniti tím, že se zbavil svého jediného majetku, věři-

telům vymáhání jejich pohledávek vůbec, zmařiti jejich uspokojení na dobro a trvale, připraviti je o jejich pohledávky, takže utrpí trvalou škodu na svém majetku ve výši částek, které by byly těm kterým věřitelům připadly při nerušeném dokončení mobilárních exekucí obžalovaným zmařených a při použití celého zbytku výtěžku, docíleného prodejem obchodu, k zaplacení dluhů obžalovaného. Stížnost nevytýká subjektivním závěrům rozsudku žádnou z formálních vad uvedených výčetmo v § 281 čís. 5 tr. ř.; pouhým popíráním jejich správnosti nebo jejich souladu s průvodním materiálem je nedoličuje, takže jest při závěrech těch setrvati a uznati, že napadená část výroku o vině jest i po stránce zlého úmyslu rozsudečnými zjištěními opodstatněna způsobem vyhovujícím správnému výkladu zákona. Snaží-li se posléze stížnost uplatňovati názor, že zločin § 205 písm. a) tr. zák. předpokládá poškození všech věřitelů dlužníkových, stačí jí připomenouti doslov tohoto ustanovení, podle něhož stačí zmaření nebo ztenčení uspokojení části věřitelů, tedy po případě té skupiny věřitelů, kteří si vymohli exekuční zástavní právo na movitých věcech dlužníka a tím výhodnější postavení při nucené realizaci jeho jmění.

Čís. 4003.

Podle § 96 druhé věty tr. zák. dopouští se únosu, kdo vdanou ženu, třeba i s její vůlí, manželu lstí nebo násilím unese.

Únos může se státi i se svolením unesené.

Účel únosu může býti jakýkoli, nemusí směřovati ani ke sňatku ani ke smilstvu.

Lest nesměruje tu proti unesené, nýbrž proti držiteli moci (proti manželu unesené).

Pro pojem lstí stačí, proveden-li únos bez vědomí osoby oprávněné; v případě, že osoba podrobená moci jiného odešla bez jeho vědomí sama, spočívá lest již v tom, že ji pachatel k tomu přemluvil nebo jí v tom byl nápomocen.

Ve směru subjektivním stačí vědomí pachatelovo, že jeho činnost jest nedovoleným zásahem do mocenských práv manžela unesené.

(Rozh. ze dne 20. listopadu 1930, Zm I 471/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 11. dubna 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem únosu podle § 96 tr. zák., mimo jiné z těchto